

KIRSAL KALKINMA POLİTİKALARI VE YÖNETİŞİM

Prof.Dr.Bülent GÜLÇUBUK, Ankara Üniversitesi
13.Aralık.2012

Dünya ciddi sorunlarla uğraşmakta

- Küresel sorunların giderek karmaşık hale gelmekte
(göç, eşitsizlikler, büyüme dengesizlikleri, farklılıklar, iklim değişikliği, nüfus dinamikleri, enerji maliyetleri, çevre sorunları, sağlık-eğitim vd.)
- **Sorunların ülkelere etkisi-maliyeti artmakta;**
 - Kır-kent boyutunda
 - Sektörler boyutunda
 - Kamu politikaları boyutunda
 - Bölgelerarası farklılıklar boyutunda
 - Enerji boyutunda
 - Gıda güvencesi-beslenme boyutunda

.....
Ana soru: Kırsal kalkınmada nasıl bir yönetim?

Tartışmalar: Ana tema

- Kırsal Kalkınma Neden Gündemde?
- Kırsal kalkınma: neden-sonuç
- Kırsallık algılaması
- Sorun algılaması
- Kırsal kalkınma yaklaşımlarında değişimler
- Nasıl kırsal alanlar isteniyor?
- Türkiye'de kırsal kalkınma deneyimi
- Kırsal kalkınmada güncel tartışma alanları
- Kurumsal yapılanma/lar kırsal kalkınma uygulamalarını nasıl etkiliyor?
- **Sonuç: ne oluyor, nasıl olmalı?**

- Sorunların çözüme kavuşması, kavuşabilmesi

İyi bir yönetişimi, koordinasyonu, uzun vadeli düşünmeyi, yereli gözetmeyi gerektirmektedir.

- **Yönetişim;** bir ülkenin işlerini tüm boyutlarda yönetecek

ekonomik, politik, kültürel, yönetim otoritelerinin birlikte karar vericiliği ve otorite paylaşımıdır.

Yönetişim;

Vatandaşların, hedef grupların ortak çıkarlarını bir noktada birleştirecekleri, yasal haklarını uygulayacakları, sorumluluklarını yerine getirecekleri, sorunlarını çözebilecekleri sistem mekanizma ve süreçleri kapsar.

Yönetişim; Devlet - kamu, yerel yönetim, özel sektör, Sivil Toplum Kuruluşları (STK).

Yönetişimin;

- Ekonomik, politik, kültürel, yönetsel bileşenleri vardır.

Ekonomik Yönetişim; adalet, yoksulluk, yaşam kalitesi üzerinde etkisi olan ve bir ülkenin ekonomik faaliyetlerini etkileyen karar süreçleridir.

Devlet- Kamu, Yerel Yönetim, Özel Sektör ve Sivil Toplum Kuruluşları;

- İyi yönetişimin gerçekleştirilebilmesi,
- değişimin sürekli olması,
- sürdürülebilir kırsal kalkınmanın hedeflerine ulaşması için
bu aktörler arasında geniş bir etkileşim gerekir.

İyi yönetimde etkin devlet;

- Kırsalda refahı artıran, bireylerine daha mutlu yaşama ortamını sağlayabilen,
- Pazar yaratabilen, pazarı büyütebilen, bireylerine ekonomik gelecek sağlayan malları, hizmetleri ve koşullara göre kuralları özendiren,
- Ekonomik, kültürel ve toplumsal kalkınmada ortak, kolaylaştırıcı ve katalizör olarak rol alandır.

Devlet-kamu bunu gerçekleştirmek için kırsal kalkınmanın yönetim aktörleri paylaşmak, ortak çalışma durumundadır.

Devlet bunun için; paylaşımcılığı, katılımcılığı, şeffaflığı öngörmelidir.

- Katılımcı,
- Şeffaf,
- Kamu sorumluluğu duyan,
- Gücünü paylaşan,
- Etkin,
- Eşitlikçi,
- Adaleti gözeten,
- Hukuk düzenini özendiren,
- Kamu sorumluluğunu dikkate alan,
- Bireyi ön plana çıkaran
yönetişimdir.

İyi Yönetişim.....

- Kırsal refah için
- Sürdürülebilir kaynak kullanımı için
- Sürdürülebilir üretim için
- Yerindelik için
- Kentlere zorunlu akışı azaltmak için
- Demokratik yurttaşlık hak talepleri için

Neden Kırsal Kalkınma?

Hükümetler;

- Sosyal ve ekonomik özgürlükleri sağlayacak temel yasa ve kurumları oluşturarak ve uygulayarak,
- Gıda, konut, sağlık ve eğitim gibi temel insan ihtiyaçlarını karşılamak için çaba göstererek,
- Vatandaşın seçeneklerini arttırarak,
- Eşitliği-adaleti sağlayarak,
- Kırılanlıkları azaltarak,
- Vatandaşların yaşamlarını etkileyen kararlara katılmalarını sağlayarak,
- Yerindeliğe dikkat ederek,
- Ekonomik kalkınma ve olumlu toplumsal gelişmeden toplumun tüm kesimlerinin faydalanmasını sağlayarak.

sürdürülebilir kırsal kalkınmaya ortam sağlanmasına katkıda bulunur.

İyi Yönetişim - Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma İlişkisi?

Yönetişim Kurumları; Kırsal Kalkınmaya Nasıl Katkıda Bulunabilir ?

- Kırsal refahı sağlamaya,
- yoksulluğu sona erdirmeye,
- istihdam yaratmaya,
- işleme tesisleri oluşturmaya,
- yerelde örgütlenmeye,
- sürdürülebilir çevre korumaya,
- cinsiyet dengeli kalkınmaya,
- eşitlik-etkinlik ve adalet dengesine,
- değişen hizmet taleplerini karşılamaya

yönelik politik, yasal, ekonomik, yönetsel, kültürel ve sosyal şartları oluşturarak hizmet edebilir ve etmelidir.

Kırsal kalkınma temelinde YÖNETİŞİM sorunları

Kurumsal tanım fazlalığı

Kamunun-Devletin güç ve otoritesi

Kırsal kalkınmada devletin-kamunun rolü

Yaklaşımlarda;

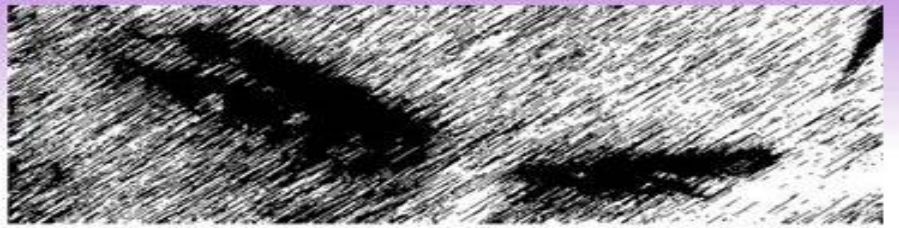
- Aşağıdan-yukarıya!
- Yerelden -merkeze!
- Yataydan-dikeye!, bakış eksikliği

Koordinasyon-eşgüdümde sorunlar

Soru-Çözüm: Kırsal kalkınmada kolaylaştırıcılar kim, kimler olabilir, yerel halk nerede yer alacak, nasıl bir rol üstlenecek?

Sonuç Yerine: Yönetişimi dikkate alan bir kırsal kalkınma politikasında

- Kırsal kalkınmaya sadece sektörel, rekabet, ekonomik kaynak kullanımı temelinde bakmak kırsal kalkınma uygulamalarının, politikalarının çözümsüzlüğünü daha da derinleştirecektir.
- Kırsal kalkınmada aktörlerin iyi yönetişimi SAĞLAMASI; bireyi ön plana çıkan, toplumsallığı ön plana alan, güç ve otorite yerine katılımıcılığı ve paylaşımcılığı öne çıkaran sonuçlar verebilecektir.
- **BÜYÜKŞEHİR-BÜTÜNŞEHİR YASASI? NASIL BİR YÖNETİŞİM**

Teşekkürler.....

Prof.Dr. Bülent GÜLÇUBUK
gulcubuk@agri.ankara.edu.tr